

missió el *ciroter*, y l'hi porta per a ballar, sense que ella pugui refusar-ho», Z. Rocafort (BCEC, 1908, 108), que distretament s'oblidà de dir-nos com s'anomena allò que li porta. *Encirat* [Jq. Ruyra]¹ abans *enciriat* [1839 Lab. «entravenat, encarcerat»]: «un cavaller grave, *enciriat*, de breus paraules», Em Vilanova, *PIRient*, p. 11; cf. la locució proverbial *dret com un ciri*.²

CPT.: *Cerapega* [1803, Belv.]. *Cerífic* (Lab.). *Ceriflor* [1798, Cavanilles, *Obs.* II, 326], veg. DCEC I, 679b42-46. *Cerillo* mall., combinació del mall. *cerol* 'excrement clavat en terra' amb *bitlo* 'bitlla' 'petita fita', més aviat encreument que no composició, cf. el que en diu *AlcM* (i especialment el § 3 d'aquest). *Ceroferari* [1803, Belv.], b. ll. *ceroferarius*, amb *ferre* 'portar'. *Ceromància*. Cpt. amb *ceruus* 'ciri': *Cereiiforme*; *cereós*.

¹ «Participi del reflexiu *encirar-se*, que significa posar dret i test com un ciri. No confondre amb *enciriar* tr. 'posar ciris': *enciriar* un canelobre és posar-hi ciris; un home *encirat* és un home alzinat i dret com un ciri», glossari de Ruyra a les *O. C.*, 379a. —
² A base d'*encirat* per encreument amb un altre mot es degué formar *encigranyat* «encaramado», *DAG.*, que segons *AlcM* s'usa a Canet de Mar i el Vendrell (l'usà JMSagarra, *Comte Arnau*, 85, però traient-lo del *DAG.*). El mot encreuat podria ser un descendent català del ll. SUGGRÜNDIA 'ràfec, punta de la teulada', d'on el cast. *socareña*, *-arreña* (DCEC IV, 260-1), fr. ant. *souronde*, fr. *sévéronda*, it. *gronda* (REW, 8438a; FEW XIII, 418). No obstant també es pot pensar en un encreument amb *encigonyar-se* que potser hauria pres el sentit de 'posar-se alt com el cap i coll de la cigonya', lo que tindria l'avantatge de partir d'un ètmon menys hipotètic i estontolar-se en les nombroses comparacions implicades per altres derivats de *cigonya* inspirats per aquesta forma alta i esprimatxada; cf. *cigonyal*, *cigonyoles* i el nàutic *encigonyar*; d'altra banda llavors esdevé un poc més complicada però possible l'explicació del *gra*. Altrament hi podria haver influència de *capsigrany* (-*serigany*), amb el qual no hi ha més que coincidència fonètica.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
ceralla, *cerat*, *cerer*, *cereria*, *cereta*, *ceri*, *cèria*, *cerilla*, *cerina*, *fil de ceró*, *ceron* o *ceró*, *cerona*, *ceroner*, *cerot*, *cerol*, *encerolar-se*, *cerola*, *cerolós*, *cerut*, *ceruc*, *cerumen*, *ceruminós*, *cerussa*, *encerar*, *encerat*, *encerament*, *ciri*, *cirial*, *ciriala*, *cirialam*, *cirialer*, *cirialot*, *ciriam*, *cirier*, *ciriet*, *cirirot*, *cirot*, *ciroter*, *encirat*, *enciriat*, *cerapega*, *cerífic*, *ceriflor*, *cerillo*, *ceroferari*, *ceromància*, *cereiiforme*, *cereós*.

CERÀMIC, pres del gr. *κεραμικός* 'fet d'argila', derivat de *κέραμος* 'argila'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLit-Costa*.

DERIV.: *Ceràmica* [1888, Lab.; no 1864]. *Ceramista*.

Cerasina, V. *cirera* *Cerasta*, V. *corn* *Cerat*, V. *cera* *Cerato-*, V. *corn*

CERAUNITA, 'pedra de llamp', deriv. del gr. *κεραυνός* 'llamp'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

Cerbelló, V. *cereió*

CERÇ, 'vent fred del Nordoest', del ll. CĒRCIUS variant antiga de CIRCIUS id. □ 1.ª doc.: 1167; fi S. XIV, Eiximenis (*DAG.*).

«Sicut terminatur ab oriente in --- a meridie --- a ponente similiter, a *cers* in alodio scti Marie Valli Auria», doc. de 1167 en el *Cartulari* de Santes Creus. La forma llatina *circius* és molt freqüent en la nostra documentació medieval (dades de 887-1134 en Bast-Bass., 504-5; en docs. de Girona de 1378-84 p. p. E. Serra Ràfols en *An. Inst. Est. Ger.* xv, 375).

Tinc ara a la vista notes de camp que prenia Eduard Fontserè, i que va adjuntar al seu exemplar del *DOrt.*, c. 1925 (en passar-lo a Fabra perquè aquest inclogués en el *DFA.* mots que mancaven en aquell): «vent sec i fred del NW.» com a recollit a «Saidí, Aragó»; i com a oït en un poble entre Saragossa i Osca, més prop d'aquesta, «*cierzo* és sec: fred i sec». En un viatge Ebre avall amb el meu pare (que es preparava a escriure *Silèn*) per la primavera de 1923 vaig anotar *sérs* a Benifallet com a «vent NO.» («quasi lo mateix que *mastrál*»), i ell alhora escrivia la nota: «quan les àdenes, cercets i bernats-pescaires van massa pel riu, senten la mestralada; el vent d'amunt també en diuen *cers*»; va usar-lo en aquella novella: «a Xesa --- havien determinat aprofitar el *cerç* per a baixar a la vela riu avall i ésser a Tortosa a entrada de foc» (§ 18, *O. C.*, 97 a 32). Més tard jo encara vaig anotar *lo sérs* a Massalió (1955), Sorita i la Salzedella (1961), sempre explicat «vent NO.».

El 1962 escrivia: *Cerç*, diu Fontserè, en el seu *Vocab. meteorològic*, és un vent fred del NO., amb temps serè, mot peculiar de la Cat. occidental i d'Occitània. Essencialment no puc fer més que confirmar tots aquests extrems. És veritat que el cast. *cierzo* des d'antic va passar a designar el vent del N. (veg. el meu DCEC, s. v.) i no fóra estrany que un desplaçament semblant s'hagués produït en català i en llengua d'oc; de fet així ho indiquen algunes de les fonts occitanes, i l'*AlcM* diu que a Tortosa, Ulldecona, Alcalà i Morella s'empra amb aquest sentit, però el mateix diccionari documenta més copiosament l'altra acceptió, i jo afegiré que l'he anotat clarament amb aquest sentit a la Granja d'Escarp (1935), Seròs i altres pobles del Camp, l'Urgell i el Matarranya. D'altra banda, jutjant per la toponímia, el mot degué usar-se, almenys a l'Edat Mitjana, en el Vallespir i a l'Aude.

El *Coll de Bocacerç* (pronunciat avui *bukəsérs* amb r sensible) és la gran collada que uneix la Vall de la Parcigola (Prats de Molló) amb la de la Llípodera (Castell), entre Plaguillem i el Canigó; en documents medievals s'anomena *Bucca de Circio*, perquè és efectivament el que dona entrada a la tramuntana en l'Alt